

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I. Rationes ad Residentiam obligantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

hij facturi sint, quarū cura illis incumbit, assistere scilicet semper in medio earū gubernando ac dirigendo omnes ipsorum Iurisdictioni subiectos. Et in hoc ostendere debent amorē, quem erga ipsos habent; & providentiam ac vigilantiam in officio suo. Qui enim verē amat, semper cupit esse cum eo, quem amat; & qui aliorum curam gerit, necesse est eos agnoscere, cum eis agere, & continuam rerum ipsorum memoriam habere; eosque in corde, & b *manilus suu descriptos* gerere: ne ea obliuioni tradat, quā pro eis facere expedit. Apta autem est similitudo Euangelistā; si enim Ecclesia est candelabrum aureum: Prælatu *est lucerna* à Christo D. N. *accensa vt omnibus fidelibus luceat*. Christi autem voluntas est, vt lucerna maneat in *st o can lelabro*, quasi in proprio loco: vt luceat omnibus, qui in domo eius sunt. Quod si S. Iohannes non expressit, quod septē illa candelabra haberent lucernas, quā ipsos Episcopos significarent id propterea fecit, q̄ *stellas* eos appellauerit; & aliū assignauerit nobilorem locam, manum scilicet dextram ipsius Christi: quo significat: eorum lucem esse celestem impertitam à Patre luminū per manum Mediatoris, qui eius est filius. Qui quemadmodum singulas stellas in proprio suo loco collocauit, in quo vt dixit Baruch Propheta: *d stella dederunt lumen in custodijs suis*: ita singulos Prælatos collocat vbi vult: constituens, vt in eis locis tanquam in suis stationibus & custodijs dent lumen suum. Et Propheta Zacharias in alia visione huic simili vidit *candelabrum aureum totū & lamp idē super caput ipsius*. que significabat Christum Dominum Nostrum vniuersale Ecclesiæ caput, sub quo erant *septem lucerne* in ipso candelabro: qua (vt ait: Sanctus Cyrillus Alexandrinus) significabant multitudinem Episcoporum, quorum S. Iohannes hic meminit: & quorum officium est *omnem quem que residere in suo candelabro, illuminando illam Ecclesiæ vniuersalis partē*, quā illi sorte contigit. Latet autem magnum mysterium in eo, quod S. Iohannes viderit septem candelabra aurea, quibus significabatur: *particulares Ecclesijs multas*: Zacharias autem non vidit nisi vnum, cum septem hastilibus, in quibus erant septem lucernæ: ad significandum: omnes illas lucernas fuisse: cum vna Catholica Romana Ecclesia coniunctas, cuius caput vniuersale est vnum, Christus scilicet D. N. Iuxta illud, quod in Canticis Canticorum dicitur Salomonem habuisse octoginta vxores minus principales, & sexaginta quasi Reginas, *f sed vna inquit, est columba mea perfecta mea*: ex omnibus enim sit vna columba & perfecta Ecclesia, sponsa veri Salomonis, qui est Princeps pacis.

§. I *Rationes ad Residentiam obligantes.*

Hinc licet incipere aperire rationes, quæ Episcopos obligāt ad residentū in suis Ecclesijs, & quosuis Prælatos in suis cōuentibus, Collegijs, aut domibus sibi cōmissis Quæ admodum. n. Christus D. N.

est vnicus

8

b *Isa. 49.16*

c *Maet. 5.16*

d *Baruch.*

334.

e *Zach. 4.2*

9

Ibidem.

f *Cant. 6.8*

vnicus vniuersæ Ecclesiæ sponfus: ita Episcopus, vt supra est dictum, est Ecclesiæ suæ particularis sponfus: vir autem debet coniugi suæ cohabitare, vt eam, totamque familiam gubernare possit; & de rebus necessarijs ei prospicere: ne ex diuturna eius absentia siue iusta causa eueniat, vtili fidelitatem Deo debitam non seruet. Sicut nequam illa mulier, de qua Salomon refert, quod suæ temeritatis prætextum, & causam attulerit: quod a non esset vir in domo sua, nec tam citò reuersus. Huiusmodi enim absentia solent occasionem præbere multorum spiritualium adulteriorum; quæ perpetrata non fuissent si Prælatus præsens fuisset: ac propterea ipse eisdem manet defœdatus & oneratus.

a Proverb.
7.19.

2

Est etiam Prælatus gubernator nauis Ecclesiæ, quæ continuè nauiget in procelloso huiusmundi mari, inter ingentes tentationum ac tribulationum tempestates: ac propterea necesse est gubernatorem non esse ab ea absentem, ne periclitetur nauis, damnumque ex eius absentia proueniat in ipsum recidat. Debet enim Prælatus esse sicut Patriarcha Noe, (figura, vt ait S. Bernardus, statûs Prælatorum) qui ex voluntate & præcepto Dei ingressus est in arcam, & nauim suam; & toto tempore, quo diluuium perdurauit, mansit in ea, cum tota domo sua, gubernando eam, & reliqua animalia quæ ibidem erant. Et ne que cessantibus pluuijs voluit inde exire (vt perpendit S. Ambrosius) donec c. ipsemet Deus, qui iusserat ingredi: egredi iuberet. Bonus enim Prælatus ex voluntate Dei suscipere debet curam nauis Ecclesiæ suæ, & in ea semper residere. eiusque gubernationi assistere, non deserens eam: donec ipsemet Deus egredi inde iubeat, aut migrando ad aliam vitam; aut ad rem aliam maioris eius gloriæ. Quantum diu præsens ipse fuerit, confidere poterit Diuinæ eius misericordiæ quod sit Ecclesiam illam protecturus, & à persecutionibus aliunde exurgentibus defensurus; ipsumque cum ijs qui in ea manebunt, in pace seruaturus. Quod si detrimentum aliquod cum aliorum culpa oritur, erit ipse à culpa liber, & immunis.

b Genes. 7. 1

c Genes. 8. 16
Lib. de Noe
Arca c. 21

3

Hic accedit, quod Prælatus sit quasi dux generalis Exercitus militantium in sua Ecclesia, qui semper sunt in acie, aut in campo; & oppugnantur ab innumeris hostibus inuisibilibus nunquam dormientibus; & vitiabilibus, qui nunquam desunt. Quod si Dux eos gubernans absit, exercitus manet expositus periculo succumbendi: abijciunt enim milites animi quia non habent excitantem & dirigentem. Ac propterea dixit Salomon: d. vbi non est gubernator, populus corruet. Est quoque Prælatus (vt Ezechiel fuit dictum) e speculator constitutus à Deo Domino N. vt Ecclesiæ sue inuigilet; ac de imminentibus periculis moneat, fortiter clamans, quando hostes accedunt. Quod si ingentis est culpæ, quod speculator obdormiat, aut clamare negligat: quanto erit grauioris culpæ si ab ipsa specula, in qua

d Prover.
11.14
e Ezech. 3. 1

est con-

est constitutus, recedat: absens enim malè poterit videre; quæ agantur; & imminetia damna præuenire.

PRÆ omnibus autem competit Prælati esse *pastorem* ouium Christi. Quas non poterit pascere, & à lupis inuadentibus defendere, si ab eis absit. Et hæc est præcipua ratio, quam Sanct. Tridentinum Concilium maximè perpendit grauiſſimis his verbis: cum præcepto Diuino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, verbi quæ Diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium, operû exemplo pascere; pauperum aliarum quæ miserabilium personarum curam paternam gerere; & in cætera munia pastoralia incubere: quæ omnia nequaquã ab ijs præstari & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more eum deserunt: Sacrosancta Synodus eos admonet & hortatur, vt Diuinorum præceptorum memores, factique forma gregis in iudicio & veritate pascant & regant. Hæc Sanct. Concilium, quibus ostendit: præceptum hoc Diuinum fundari supra fidelitatem boni Pastoris, de quo dixit Christus Dominus Noster quod *proprias oues* nouerit, ac *uocet nominatim*: & *ante eas vadat*, & *oues illum sequantur*: eò quòd *sciant vocem eius*. Hoc autem supponit, ipsum esse & versari familiariter cum suis subditis: ex quo prouenit, vt & ipse illos, & illi ipsum agnoscant. Et hoc signum profert Saluator: quod ipse sit *Pastor bonus*, quia *cognosco*, inquit, *oues meas*, & *cognoscunt me mea*: *sicut nouit me Pater*, & *ego agnosco Patrem*. Qua comparatione hoc voluit insinuare: quod pastores talè suo modo cognitionè & familiaritatè habere debeant cum suis ouibus, qualem habent Diuinæ personæ: nunquam ab eis recedendo. verus enim amor non potest ferre absentiam, quando euitare illam potest.

HOC IPSVM etiam explicuit Salomon eadem similitudine, dicens: *g Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera: non enim habebis iugiter potestatem; sed corona tribuetur in generationem & generationem*, quasi dixerit, ne satis tibi esse putes, quod subditos tuos ex aliorum in formatione, & ex auditu tantum cognoscas: sed stude ex ipso aspectu & familiari cum eis conuersatione eos agnoscere: multum enim ex hoc illi proficiunt. Aequum autem est, te in hoc negligentem non esse: quia potestas & auctoritas, quam nunc habes, non diu durabit: vita enim breuis est, & *h mors non tardat*, qua adueniente, reddes Deo rationè de grege tibi commisso: quam si bonam reddideris, coronam recipies, quæ duret in æternum. Eandem etiam rationem adfert Sanctus Petrus, dum Pastores ad huiusmodi vigilantiam exhortatur. *Et cum apparuerit*, inquit, *Princeps Pastorum, percipietis immarcescibilem gloria coronam*.

¶ *Itc accedit, quòd Prælati non residentes, sint* (vt Cõcilium Trident.

5
Sess. 23. de
Refor. 1.

»

»

»

»

1 Ioan. 10
314.

6
g Prover. 27
23.

h Es. Is. 14.
12.

1 Pet. 5. 4

7

K Ioan.
10.12.

I Ezech.
34.5.

m Exodi.
24.14.

n c. 12. l.
vide Lipo-
manum
ibid.

Supra.

dixit) sicut illi quos ipse Saluator *k mercenarios* appellauit, *qui videntes lupum venientem, duntunt oues, & fugiunt.* Nam hoc ipso quod Prælati absunt, accedunt infernales lupi, & gregem, à proprio Pastore desertum, capiunt ac deprædantur. Et per Ezechielem idem Dominus dixit: *disperse sunt oues mee, eo quod non esset Pastor: & facta sunt in omnem deuoratiorem in stiarum agri.* Nec satis est, quod dicant: relinquere se vicarium & substitutum loco sui, qui munus ipsum obeat. si enim proprius Pastor absque causa deserit gregem suum, quid mirum erit, si Vicarius eius eundem deserat cum illum videt in periculo versari; aut ex ignauia & cordis timiditate non audeat hostie opponere? Horrendum est exemplum quod Scriptura refert, quando Moyses abfuit à populo per dies quadraginta. Quamuis enim id fecerit mandato ipsius Dei, & in bonum populi sibi commisit, ascendens in montem ad agendum cum ipso met Dominio, & accipiendas ab eo Tabulas Legis, & loco sui reliquerit duos vicarios, *m Aaron fratrem suum & Hur* nihilominus videns populus Moysen moras trahere in rediundo absente proprio Pastore, *n petierunt ab Aaron, vt faceret ipsis Deus, qui ipsos præcederet.* Qui timens, ne lapidaretur ab eis, nisi faceret quod petebant, non est ausus sese eis opponere, sed *petijt ab eis in aures aureas, quæ cum ille accepisset, fecit ex eis vitulum constabilem:* quæ omnes adorauerunt, tanquam causa, cur perirent. Si igitur absentia adeo iusta, tanti detrimenti fuit causa: quid erit si pastor absit non ex Dei, sed ex propria voluntate? Non vt ascendat in montem ad orandum, sed vt ipse solatia sua quaerat; non vt leges constituat in populi bonum, sed ad negocia propriae suæ utilitatis? Et quam excusationem habere poterit, quod bonum constituit vicarium, cum Aaron malam reddiderit rationem de populo apud quem mansit quasi vicarius fratris sui? Et quid mirum, si vicarius timidus sit: cum ipse Pastor sese abscondat? Et quid aliud fuit, populum in aures aureas, vt idolum fieret: nisi aperte ostendere, quod, absente proprio Pastore, abijciat populus obedientiam charitatis; vt propriae voluntatis idolum adoret: ac proinde in culpas innumeras labatur voluntate propria?

No n est negandum, aliquando esse posse honestas aliquas causas, ad hanc absentiam iustificandam. vt enim idem Concilium addit: Christiana charitas, vrgens necessitas, debita obedientia, ac euident Ecclesiae vel Reipublicæ vtilitas: aliquos nonnumquam abesse postulant, & exigunt: eâ tamen adhibita cautelâ, vt in discessu ita ouibus suis provideant, vt quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum illæ accipiant. Attuli autem hoc exemplum: vt Prælati cogitent, quanta cura curare debeant huiusmodi absentias, nisi in casibus iam propositis; & quam aliter fieri non potest; & loco suo relictis talibus Substitutis, qui ipso

tum defectum supplere possint. Semper tamen timere debent duo pericula. *Primum* ipsius gregis, ne absente proprio pastore pereat. Nam quando absentia est absque iusta causa, seuerè punientur, ob iacturam eorum omnium, qui propter talem absentiam, exorta tempestate perierunt; aut in conflictu inciderunt in manus hostium, & mortui sunt; aut à lupis deuorati. In eos enim fertur seuerissima illa sententia cuiusdam Prophetæ qui sub specie parabolæ dixit: quod quidam ad se adduxerit quendam hominè dicēs: *o custodi virū istū, qui si lapsus fuerit, erit, anima tua pro anima eius, qui statim addidit: dum ego turbatus huc illuc, me verterē, subito nō comparuit.* Quam parabolam, cum ille Regi proposuisset, statim Rex sententiam tulit, vt pœnam propositam lueret. Quare Prælati eandem subiturus est pœnam, quam Deus proposuit, cum tales subditos ipsi commisit: præmonens, quod si quis eorum periret, eò quod ipse illum desereret; aut verteret se ad res ab officio suo alienas: ipse quoque esset periturus. Quare cauendum Pastori est, ne quid negligat: nam euenire potest, vt ex parua ipsius negligentia, vir ille dispareat; & ipse amittat eum, cuius curam suscepit. Alterum periculum est, ne Ministri & vicarij, quorum opera in officio suo vitur ipso absente curam commissam remittant, sicutque obligationi desint: quemadmodum fecit Aaron: nam illi, ipso præsentè, habent animum & pectus ad præstandum, quod debent. Non enim est nouum in huiusmodi casibus, quod Seruator noster refert in illa Parabola serui, qui videns absentem Dominum suum moram in redeundo facere, cum deberet magnam habere curam familiæ sibi commissæ: *pcepit percutere seruos, & ancillas, & edere, & bibere & inebriari* bonis huius vitæ: ac proinde refert plurimum, quod ipse Prælati assisat, ac super suos subditos vigilet.

9. II. *Visitanda sunt à Pastore loca sue Iurisdictionis.*

Ex eodem capite intelligitur obligatio, qua tenentur Prælati visitare omnia loca, quæ pertinent ad ipsorum Iurisdictionem, quando illa sunt multa. Etsi enim aliquando mittere possint visitatores, qui ipsorum nomine munus visitandi obeant: hoc tamen modo non satisfaciunt: si, cum ipsimet possint, non visitant per se, vt totum suum gregem ex facie agnoscant, & tanquam rei propriæ, curam eius gerant. Et hoc ipsum insinuat Epistolæ illius titulus, qui de Christo D. N. dicit: *a qui ambulat in medio candelabrorum.* Non enim dicit: qui manet; sed, *qui ambulat*: quo verbo insinuat vigilantiâ, & sollicitudine, qua visitat omnes Ecclesias; sicut, cum in hoc mundo versaretur, visitabat omnia loca Israel, in quibus erat Ecclesia sibi à Patre commissâ. Et suis Discipulis dixit: *b Ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat*; qui hinc inde discurret, vt de rebus necessarijs prospiciat. Quibus verbis eos monuit: officij ipsorum nō esse sedere semper

o 3. Reg. 20.
39.

p Luc. 12. 45

a Apoc. 2. 6.

b Luc. 22. 27